

Het 'duivelse' en 'kankerverwekkende' glyfosaat is gewoon veilig. En nuttig bovendien.

Posted on 26 juni 2021 by Arnout Jaspers

Round-Up is een geliefde kop van jut van de milieubeweging. Met succes: Amerikaanse advocaten slepen miljarden aan schadevergoedingen binnen van producent Monsanto. Wat opnieuw aantoont, hoe buitengewoon profijtelijk desinformatie kan zijn.

Round-Up (werkzaam bestanddeel: glyfosaat) is een herbicide, een middel dat een brede groep van planten zeer effectief doodt. Milieuclubs hebben een dogmatische afkeer van alle bestrijdingsmiddelen, maar Round-Up is helemaal iets duivels, omdat het wordt gebruikt in combinatie met voedselgewassen die er door genetische modificatie resistent tegen zijn gemaakt – van dat laatste hebben milieuclubs ook een dogmatische afkeer. Zo wordt het voor boeren namelijk wel heel efficiënt om al het onkruid plat te spuiten, terwijl hun oogst gewoon blijft staan.

Doelwit van Greenpeace

Milieuclubs, waaronder Greenpeace, hebben al jaren geleden Monsanto en Round-Up de oorlog verklaard, met het fanatisme dat ze ooit reserveerden voor de strijd tegen kernenergie. Dus toen de International Agency for Research on Cancer (IARC) glyfosaat in 2015 classificeerde als 'waarschijnlijk kankerverwekkend voor mensen (groep 2a)' kwam dat als geroepen.

Uiteraard gingen meteen elke nuance en context in de actievoering overboord: dit kankerverwekkende gif moest onmiddellijk verboden worden.

Het IARC baseerde die 2a-classificatie op een paar onderzoeken die een heel zwak verband vonden tussen blootstelling aan glysofaat bij landbouwers en sommige soorten kanker. Maar andere, soortgelijke onderzoeken vonden dat landbouwers die glyfosaat gebruikten juist iets minder kanker kregen. Dat is typisch het epidemiologische patroon dat je ziet bij een vermeend effect dat te klein is om te onderscheiden.

Instanties die de veiligheid van zulke middelen moeten beoordelen, zoals de ESFA in Europa, de EPA in de VS en equivalente organisaties in Australië, Nieuw Zeeland en Japan namen deze classificatie dan ook niet over. Interessant is ook, wat de IARC zoal nog meer als 2a-kankerverwekkend classificeert: hete thee en koffie, damp uit een braadpan, vlees eten, de beroepen van kapster en dakdekker, en nachtdiensten draaien. Dus een boer die regelmatig met glyfosaat werkt, leeft net zo gevaarlijk als een kapster (en veel minder gevaarlijk dan dakdekkers, want die vallen ook nog van het dak af).

Geldjagers in de VS

Maar nu glyfosaat 'officieel' kankerverwekkend was, konden in de VS rechtszaken om astronomische schadevergoedingen niet uitblijven. Tuinman Edwin Hardeman claimde dat zijn lymfeklierkanker veroorzaakt was door de Round-Up die hij tijdens zijn werk over zich heen gekregen had en klaagde Monsanto aan. Voor dat oorzakelijk verband was geen enkel bewijs, maar in de VS zijn experts te huur voor elk denkbaar standpunt, en het bewijs wordt beoordeeld door een jury van leken. Resultaat: Hardeman kreeg in eerste aanleg een kwart miljard, en in hoger beroep 25 miljoen dollar schadevergoeding.

Daarmee was het pad geëffend voor een kolonne *ambulance chasers* (in Amerika de bijnaam van letselschadeadvocaten) om een *class action lawsuit* tegen Monsanto te beginnen. Zulke rechtszaken, waarin een club actievoerders met haar advocaten mag claimen te spreken namens alle potentiële slachtoffers van een bedrijf, zijn in de VS een cynische industrietak waar miljarden dollars in omgaan.

Al sinds jaar en dag zit achter elk geruchtmakend gifschandaal in de VS een commercieel advocatenkantoor. Beroemd voorbeeld uit de jaren negentig is Erin Brockovich, een juridisch medewerkster van advocatenkantoor Masri & Vititoe, die een voor die tijd enorme schadevergoeding los kreeg van een elektriciteitsmaatschappij. Die zou omwonenden hebben blootgesteld aan een hogere kans op kanker door weglekkend chroom-6.

In de gelijknamige Hollywoodfilm met Julia Roberts wordt Brockovich opgehemeld als een idealist die onvermoeibaar strijdt voor de belangen van bewoners, tegen een bedrijf dat over lijken gaat. De realiteit is: niets wijst er op dat de omwonenden echt gevaar liepen, Brockovich persoonlijk hield 2,5 miljoen dollar aan haar kruistocht over, en haar advocatenkantoor ruim 133 miljoen dollar.

Voor de *class action lawsuit* van 'glyfosaat-slachtoffers' tegen Monsanto gaan letselschadeadvocaten 170 miljoen dollar incasseren. Wat die advocaten waarschijnlijk voor de 'slachtoffers' gaan binnenslepen – de rechtbank is er nog niet klaar mee – is een fonds van tien miljard dollar waar iedereen die zich beroept op gezondheidsschade door glyfosaat uit kan gaan putten.

Rechtspraak beïnvloeden door publiekscampagne

Grote bedrijven die het doelwit worden van een goed georganiseerde publiekscampagne, maken in de Amerikaanse juryrechtspraak geen schijn van kans. Die kiezen daarom eieren voor hun geld door een miljardenschikking aan te bieden waarmee ze in één keer alle toekomstige claims mogen afkopen. Slechts voor juristen navolgbaar is dan, dat dit géén bekentenis van schuld impliceert.

Monsanto – sindsdien overgenomen door Bayer – blijft er bij dat glyfosaat bij gebruikers of omwonenden geen kanker veroorzaakt, en heeft de wetenschappelijke consensus aan zijn zijde. Zulke schikkingen komen daarom neer op legale afpersing op een schaal waar de maffia slechts van kan dromen.

In de EU is glyfosaat in de landbouw toegestaan (nog wel)

De Amerikaanse producenten van coronavaccins, zoals Pfizer, hebben van tevoren contractueel laten vastleggen dat de aansprakelijkheid voor *class action lawsuits* over vermeende vaccin-schade bij de overheid komt te liggen, anders waren ze er niet eens aan begonnen. Ook dat illustreert de funeste invloed die uit gaat van *ambulance chasers* in combinatie met juryrechtspraak.

Het gebruik van glyfosaat in de landbouw is in de EU nog steeds toegestaan, al kreeg het in 2017 wegens alle heisa een verlenging voor maar vijf jaar, waar tien of vijftien jaar gebruikelijk is. Omdat die termijn eind 2022 afloopt, is al in 2019 opnieuw een procedure in gang gezet om de veiligheid van glyfosaat te onderbouwen, waarin ook de meest recente onderzoeken verwerkt moeten zijn.

Normaliter wordt zo'n dossier door de beoordelingsinstantie van één EU land behandeld, waarna de beslissing voor de hele EU geldt. Dit keer bogen niet alleen de Nederlandse Ctgb, maar ook de zusterorganisaties van Hongarije, Frankrijk en Zweden zich er over.

De conclusies van hun vorige week verschenen rapport [https://ec.europa.eu/food/system/files/2021-06/pesticides_aas_agg_report_202106.pdf] zijn helder : glyfosaat is bij gebruik in de landbouw op geen enkele manier gevaarlijk voor de mens, en steekt qua milieu-impact ook gunstig af tegen andere herbiciden. Want ook dat is een aspect waar je Greenpeace nooit over zult horen: als glyfosaat verboden wordt, zal het vervangen worden door andere middelen die schadelijker en minder effectief zijn.

Wat kunnen we van de Europese Commissie verwachten?

Wetenschappelijk is de zaak beklonken. Nu gaat het rapport naar de ESFA, wat waarschijnlijk geen problemen op zal leveren, maar eind 2022 moet tenslotte de Europese Commissie er mee akkoord gaan. Daar ligt nog een speelveld voor de stemmingmakers tegen glyfosaat. De actiegroep FoodWatch is een on line petitie gestart, en er is een speciale lobbygroep, het Pesticide Action Network, om de

Europese Commissie te bewerken.

En gezien de recente ervaringen met hun oogkleppen wat betreft kernenergie, hun omarmen van biomassa-stook en hun naïeve geloof in biologische landbouw, is er een serieus risico dat de Europese Commissie zich in de luren laat leggen door de milieu-populisten, en glyfosaat alsnog in de ban doet.

*Wetenschapsjournalist **Arnout Jaspers** behoort tot de vaste kring van auteurs van Wynia's Week. Wilt u als donateur bijdragen aan Wynia's Week? Graag! Doneren kan op verschillende manieren. Kijk **HIER**. Hartelijk dank!*